

Pathelin

Bij de opkomst van het Christendom stond het toneel in Rome op een laag peil, zodat de Christenen het niet konden accepteren.

De spelers werden uit de theaters verdreven en werden rondtrekkende speellieden, die speelden op kermissen en jaarmarkten. Intussen drong het spel de kerk binnen. Om de mensen die niet konden lezen, de kennis van de Bijbel te vergemakkelijken, werden er stukken uit de Bijbel in de kerk "gespeeld"; met Kerstmis de kribbe, de herders en de wijzen; met Pasen verhief de Heer zich zichtbaar uit het graf; enz.

Zo ontstonden de mysterie- en mirakelspelen. In de 12^e en 13^e eeuw begonnen in deze spelen steeds meer wereldlijke elementen door te dringen, men speelde niet meer in de kerk, maar voor de kerk. Later maakte men zich van de kerk geheel los en speelde op de markt. De reizende toneelspelers droegen het decor mee op een kar. Die kar diende vaak ook als toneel. Soms echter lieten de stedelijke overheid en de Kerk stukken opvoeren. Waarbij een toneel van soms wel honderd meter lang werd gebruikt, verdeeld in verschillende afdelingen, waar zich de taferelen moesten afspelen.

Geliefkoosde stukken waren de moraliteiten waarin menselijke deugen en ondeugden als personen werden getoond. Een der beroemdste is "Elckerlyk".

Het wereldlijke toneel begon zich steeds meer te ontwikkelen. Twee vormen van dat wereldlijke toneel richtten zich tot twee verschillende groepen van de bevolking. Daar waren eerst de hooggestemde stukken met hun verfijnde taal en hoofse vormen, die bedoeld waren voor de ridderstand.

Daarnaast waren er voor de lagere stand de kluchten, soms grof en zinnelijk, altijd vol dwaze verwickelingen. Vaak werd na een "Abel spel" (d.w.z. een ernstig spel) een klucht vertoond, een zogenaamde "Sotternie". Zoals bijvoorbeeld: "Nu noch", "De buskenbloazer", "Pathelin", enz.

"La Farce de maître Pathelin" is de belangrijkste klucht uit de 15^e eeuw in Frankrijk